

MARIBORSKI

*Trjavos licej. Kujirimo
Ljubljano*

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno,
četrtletno K 19'50.
Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 6'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Jadransko vprašanje je tam, kjer je bilo pred enim letom. Horthy madžarski palatin. — Nemiri v Italiji rastejo.

**Jadransko vprašanje je tam,
kjer je bilo ob začetku.**

DKU Rim, 1. marca. (Brezžično.) „Messaggero“ poroča iz Londona, da je vsled Wilsonovih not jadransko vprašanje potisnjeno zopet tja, kjer se je nahajalo pred dobrim letom dni ob začetku mirovne konference. Vsled Wilsonovega nastopanja, kot zaščitnika Jugoslovenov je vsak medsebojen sporazum med Italijo in Jugoslavijo nemogoč. Radi tega se smatra, da bi ne imelo nikakega smisla pričeti medsebojna pogajanja.

Nov Nittijev predlog.

DKU Pariz, 2. marca. (Brezžično.) »Petit Parisien« poroča: V italijanskih diplomatskih krogih se sodi, da se Italija ne bo odzvala pozivu Amerike naj stopi z Jugoslavijo v direktna pogajanja. Po informaciji »Messagera« namerava Nitti opustiti svojo dosedanjo zahtevo po teritorialni zvezi z Reko, nasprotno bo pa mesto tega zahteval popolno sovereniteto nad tem mestom, s privoljenjem, da prevzame kontrolo nad luko Zveza narodov. Kakšen uspeh bo imel ta novi Nittijev predlog pri nasprotnikih se še ne ve.

Horthy izvoljen za madžarskega palatina.

DKU Budimpešta, 1. marca. (MKU) Narodno predstavništvo je izvolilo s 131 glasovi generala pl. Horthyja za madžarskega palatina.

DKU Budimpešta, 2. marca. (MKU) O priliki volitve madžarskega palatina je bilo mesto okrašeno z narodnimi zastavami. Poslanci so se udeležili volitve skoro polnoštevilno. V diplomatski loži so prisostvovali

volitvi zastopniki antantne komisije, dalje avstrijski poslanik Knoblauch s soprogo, avstrijski konzul Hornbostel s soprogo in nemški konzul baron Hammer-Purgstall. Ob pol 11. je otvoril predsednik Rakovszky zasedanje ter naznanil, da je njega namen izvoliti madžarskega palatina. Ker je bilo glasovanje poimensko so oddali poslanci glasovalne lističe po vrsti, kakor so bili pozvani. Vsega skupaj je bilo oddajnih 141 glasovnic, od katerih je odpadlo na generala Horthyja 131. Po objavljenju izida so se poslanci dvignili s svojih sedežev ter dolgo časa aplavdirali. Grof Julij Appony je dobil samo 9 glasov. Ena glasovnica je bila prazna. Končno se je dvignil predsednik Rakovszky ter proglasil generala pl. Horthyja za izvoljenega palatina Madžarske, čemur so sledili navdušeni eljen-klici.

DKU Budimpešta, 2. marca. Madžarska zbornica je sklenila, da bo dobival palatin Horthy letni honorar tri milijone kron.

Nemiri v Italiji rastejo.

DKU Berlin, 2. marca. „Lokal-anzeiger“ poroča iz Lugana: Včeraj so se vršili po vseh tekstilnih tovarnah in drugih industrijalnih krajih velikanski shodi, ki so sklenili, da se delavstvo polasti vseh tovarov v celi Italiji. V poljedelsko najvažnejši provinci Ferrara stavka 80.000 poljedelskih delavcev ter prireja dan za dnem velikanske izgrede. Voditelji stavke so izjavili, da vsled stavke ne bo uničena letina. Nemiri zavzemajo vedno bolj na obsegu.

**Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!**

Tomo Šorli:

Jugosloveni v Italiji.

Ne bi se lotil pisati o tem poglavju, da ni povsem po nepotrebnem začel o njem v javnosti govoriti prijatelj dr. Pivko, in to še na način, da je tudi med nepoučenimi vzbudil sum, da se je kakemu dobro namazanemu in presladkemu italijansko-semitskemu jeziku posrečilo prepričati nad vse pošteno slovensko korenino, kakor je dr. Pivko, da je samo ta preklicani Jugoslovanski odbor kriv, ako ne vlada med Italijani in Jugosloveni ono prisrčno razmerje, ki je vedno vladalo med Italijo in njenimi sosedi.

Pojte se soliti vi Trumbiči, Trinajstiči in Gregorini, ki ste od mladih nog živeli med Italijani in osiveli v borbi z italijanskim machiavellizmom. Šušmarji ste, ker niste znali prijeti mehke italijanske duše na pravi strani, ker niste verovali v italijansko nesebičnost in pravičnost, ker se niste dali omamiti od visokodonečih fraz, ker niste dovolili, da Italijani kljub londonskemu paktu pošljejo na fronto jugoslovenske ujetnike in jih tam postavijo na najnevarnejša mesta, da bi tako Jugosloveni sami s svojo krvjo sankcionirali ono nesramno kupčijo z njihovo jadransko obalo, ki se je izvršila v Londonu dne 26. aprila 1915. Ni bilo prav od vas, da ste vzeli med vojno v roko vodstvo jugoslovenske politike, ko niste imeli za to dovolj sposobnosti.

Tako nekako je razsodil g. dr. Pivko potem, ko ima ves svet že polnih 16 mesecev priliko, da spoznava vso ostudnost italijanske politike napram Jugoslovenom!

Naiynost je odpustljiva čednost v privatnem življenju, v politiki pa je ta čednost nad vse nevarna stvar. Če bi šlo po receptu g. dr. Pivka, moral bi bil Jugoslovanski odbor voditi njegovo politiko, t. j. ustvariti v Italiji med vojno nam prijazno razpoloženje. S tem je podal najlepši dokaz, da je v Italiji živel, ne da bi se bil skušal informirati o tem, kaj se je godilo, predno je on tja prišel, in da je nasedel prebrisanim frazerjem in lizunom, s katerimi so ga Italijani obkolili, ko se je postavil njim na razpolago.

Možje, ki so spomladi leta 1915 osnovali Jugoslovanski odbor v Londonu, so bivali

in delovali početkom vojne v Italiji tako dolgo, dokler niso dobili migljaja, da za nje tam ni več mesta. Trudili so se, da privedejo italijansko javnost k pameti, in da dosežejo sporazum med nami in Italijani. Nekateri izmed njih, in v prvi vrsti pok. Franjo Supilo, so verovali, da je pošten sporazum s pametnejšimi Italijani v resnici mogoč. Ko pa se je razpasla iredenti-fična propaganda, ki je hujskala na najgrši način zoper Slovane sploh in Jugoslovane še posebej, ni bilo več mogoče vstrajati v Italiji niti enemu našemu politiku.

Pok. Franjo Supilo, ki pa še ni obupal, se je potem še enkrat leta 1916 podal v Italijo in potrkal pri pametnejših Italijanih. Bil pa je v Rimu sprejet na tak način, da ga je minula volja apelirati na italijansko pamet.

Jeseni 1916 je pričelo italijansko časopisje še posebno ostudno gonjo proti Jugoslovenom. Obdolžilo je »Jugoslovenski odbor«, da stoji v službi Avstro-Ogrske, katera da mu daja sredstva za propagando. To kleveto so spravili tudi v zavezniško časopisje. In zgodilo se je celo, da je italijanski ministrski predsednik isto kleveto izustil v javni seji italijanske poslanske zbornice, ne da bi jo bil preklical, in ne da bi bil prinesel dokaz resnice, ko je bil v to pozvan.

Italijani so dobro vedeli, da so njihove trditve ostudna in grda laž; toda njim je šlo edino le za to, da ubijejo jugoslovensko propagando in spravijo naš narod ob dobro ime.

Dr. Pivko bode rekel, da je bilo v Italiji pametnih ljudi, kateri so bili za sporazum z nami, in da se je moglo z njihovo pomočjo kaj storiti. Skliceval se bode morda na Prezolinija, na Salveminija, na Bissolatija in še na koga drugega. Prvi je napisal lepo, deloma cenzurirano delo o Dalmaciji, drugi je izdajal list »Unità«, v katerem je izšel marsikateri pameten članek, v kolikor mu je cenzura prizanesla, a tretji je parkrat nastopil za sporazum z nami (n. pr. interview v pariškem »Matin-u«). Toda na eni strani so bili ti ljudje le redke izjeme, na drugi pa se ž njimi

tudi ni dalo govoriti o drugem kakor o Dalmaciji. Koliko pa so bili tudi oni odkritosrčni, je naboljši dokaz okolnost, da se je pri zadnjih volitvah n. pr. Salvemini dal kandidirati od »fascio dei combattenti«, ki zastopa najbolj imperijalistični program.

Dr. Pivku pa bode tudi znano, da so takoj po Vittorio Veneto v Italiji zlezli pod klop vsi tišči, ki so se prej ustili, da so za sporazum z nami, v kolikor niso z Orlandom vred snedli vse svoje lepe besede, obljube in obveze ter stopili v isto vrsto s Sonninom, kateri je lepo stal v strani, ko so drugi peli visoko pesem sporazuma in tiščal v žepu londonsko pogodbo, skrbno čuvajoč, da ne bi se na njej izočno izpremenila niti pičica od italijanske oficijelne strani.

Največ kar je »Jugoslovenski odbor« mogel storiti v danih razmerah, je bilo to, da je pristal na rimski pakt. Do tega pakta je moralo priti, ker bi brez njega zavezniki ne bili nikdar pristali na razrušitev Avstro-Ogrske. Dobro pa se je zavedal, da je prav lahko mogoče, da bodo Italijani ta pakt utajili. Zato je bila njegova dolžnost, da vodi še vnaprej najbrezobzirnejšo borbo proti londonskemu paktu, ki ga rimski pakt ni izrečno derogiral. Rimski pakt bi bil z ozirom na okolnosti, v katerih je bil sklenjen, pač obvezen za vsak narod, ki kaj da na svojo čast (saj ga je odobril v raznih govorih celo ministrski predsednik Orlando), toda pri Italijanih niti njihov podpis mnogo ne zaletuje. Oni, ki so vzraščali na Primorskem, vedo to najbolje.

Naivno je torej misliti, da bi se bila dala italijanska javnost pridobiti za nas na ta način, da bi jim bili dali mi naše ujetnike na razpolago, da jih pošljejo na svojo fronto.

Tisoči in tisoči naših ljudi, ki so danes živi in zdravi, bi bili izkraveli na italijanskih bojiščih. Italijani pa bi bili s tem zaveznikom samo dokazovali, kako se Jugoslovani ne menijo za londonski pakt, glavno jim je dobro razmerje z Italijani, kakor so z dr. Pivkovim bataljonom dokazovali, da vsi Jugo-

duševno energijo, delala me je potrtega in klavernega.

Na vratu sem začutil toplo, mehko roko. Prišla je žena in me božajoč dramila iz mračnih misli. Bodrila in jačila me je z najljubeznivejšimi besedami. Sama vsa obupana, imela je vendar še dokaj duševnih sil, se premagovati. — Sklenila sva, da pobegnem preko meje, predno pride do internacije, ki sem vedel, da bo absolutno neizogibna.

Nastopila je noč. V duševni odsotnosti sem mehanično iskal in pripravljaj najpotrebnejše za potovanje. Žena je noč prečula v ihtenju; v jutru je bila kakor senca brez življenja.

Ure slovesa ne bom opisoval. Prebridko mi je, obujati tiste spomine. Ločiti se v takih okolnostih od najdražjega bitja na svetu, to je bila bolečina, ki je zarisala trajno sled v moje mlado, ranjeno življenje.

Vstopil nisem v Trstu na vlak, ampak se peljal s tramvajem na Opčino. Krasno mlado jutro me je spremljalo na pot. Tramvajski voz se je vzpenjal nad Škorklje višje in višje in meni se je zdelo, da je ostalo v dolini nekaj lepega, kar se je utrnulo iz duše in se ne vrne nikdar več.

Malo pred obeliskom se odpre očem divna panorama tržaškega mesta. Moj pogled je hitel tje doli, kjer so se v jutranjem solncu lesketale šipe na pisanobarvanih hišicah v Škorklji in Rojanu, potem dalje doli, kjer so se svetile strehe tržaških palač. Po-

slovani niso tako intransigentni kakor je »Jugoslovenski odbor.«

Da so Italijani z dr. Pivkom in njegovimi ljudmi lepo ravnali, to rad verujem, saj so jih potrebovali. Rajši pa kakor da zaradi tega Italijane hvali, naj bi dr. Pivko povedal, kako so internirali celo vrsto naših ljudi, ki so jim prinesli vesti in načrte ogromne vojaške važnosti, ki so jim omogočili marsikatero »junaštvo« brez vsakih žrtev na njihovi strani.

»Jugoslovenski odbor« bode ob svojem času objavil vse dokumente, iz katerih bode točno razvidno, kaj je zahtevala italijanska vlada, da dovoli jugoslovenskim ujetnikom, da gredo med dobrovoljce, in kako stališče je v tem oziru zastopal. Javnost bode potem videla, da bi se bil zagrešil zločin na naši narodni stvari in na naših ujetnikih v Italiji, ako bi bil »Jugoslovenski odbor« drugače ravnal.

Dr. Pivka pa bi prosil, naj gre v se in naj se vpraša, ali je bilo prav, da je on na svojo roko, nepoznavajoč prav nič Italijane, vodil v Italiji posebno politiko, ki ni bila v skladu ali je bila celo protivna oni, ki jo je vodil »Jugoslovenski odbor«, kateremu je bil na čelu g. dr. Trumbić, naš zunanji minister od prevrata sem.

Politični pregled.

Francoski strah. Pri debati o predlogi o vpoklicanju pod orožje letnika 1920 je izjavil Briand: Mir še ni efektiven, nahaja se v nekem stanju med vojno in mirom. Nemčija lahko pridobi časa, da se maščuje. Gotovo, da ne namerava zopet začeti z vojno, toda poskušala bo pridobiti pomalem nazaj ono, kar je izgubila. Vojaška zveza z drugimi državami, čeprav prijateljskimi, ni nikoli zanesljiva. Francija pa mora igrati na svetu še vedno prvo ulogo. Pomisliti je tudi treba, da bi bila brez Francije gotovo zmagala Nemčija. Poleg tega pa mora Francija tudi na to paziti, da si povsod ohrani svoj ugled.

tem tje v luke, kjer so stali zasidrani parniki-velikani in na širono planjavo zelenkastosinjega morja, posejanega z drobnimi pikami, ribiškimi čolnički in z belimi labudi: ladjami-jadernicami. Tudi na cerkev Sv. Justa in na stari grad sem se ozrl in se spomnil, kako smo včasih v najhujši burji in najkrutejšem mrazu čakali tam 5—6 ur, da javimo kot bivši avstrijski vojaki zdaj to, zdaj ono, kar so si Italijani pač izmislili. Končno sem se še ozrl na okno mojega stanovanja v Rojan. Tam je vihral velik bel robec; dvigale so ga tiste ljubeče roke, ki so se me krčevito oklepale ob slovesu. Vzdihi sem, bolečina mi je presunila vsa prsa. Tramvajski voz je zdrknil ob kretnici na drugo progo — in izpred oči mi je izginil košček sveta, na katerega sem priklenjen s toliko, toliko ljubeznijo.

Do Logatca je šlo potovanje brez vseh neprilik, nikomur nisem bil sumljiv in nikdo me ni vprašal po kakem »passaportu«. — V Logatcu na postaji so nas pa temeljito preiskali. Najprvo dokumente, potem prtljago. Vso borno brklarijo sem jim zmetal iz nahrbtnika: perilo, risalno orodje, načrte, provijant. Pri pregledovanju listin mi je šla zoltava. Na srečo me je poznal nek železniški uradnik in verjeli so mi, da imam opravek pri tehniškem referatu gradbene firme Br. R. & B., kjer sem do preobrata v Logatcu služboval — in slobodno je odplula barčica moje prostosti v trg. A še tisti popoldan me je ovadila neka brezznačajna Lahunka kara-

Vinko Novak:

Eno noč med tihotapci.

(Z laške demarkacijske črte 7. marca 1919).

Pomladni večer v Trstu. Na ulici pred mojim stanovanjem je bilo živahno. Drčanje avtomobilov, ropot vozov, krik otrok, slovenska in laška govornica, smeh deklet, prešeren in surov, kakor je običajen v predmestjih. Slonel sem ob oknu in se oziral na morje, na to čudolepo, sinje Jadransko morje. Vanj se je pogrezala solčna obla, prelepo je rdela večerna stran. Pogled na morje ob zahajajočem solncu mi je vedno nudil prijeten duševni užitek. Duša se mi je razsanjala, lotevalo se me je neko čudno hrepenenje, misli so bile poetične. Vso prozaično vsakdanjost sem pozabljal v takih trenutkih. Vedno sem čutil tako, le tisti večer ne. Kakor žalni trak ovijala se je srca črna žalostna misel: prostost še samo nočoj, mogoče še nekaj večerov, mogoče nobenega več; iz begunstva v begunstvo, iz suženjstva v suženjstvo. Iz udobnega, tihega gnezdeca proč — bogvekam! Trikrat so namreč že imeli laški karabinerji pri meni hišno preiskavo, češ, da sem kot uradnik pol. društva »Edinost« delal protidržavno propagando. In vedel sem, da me čaka internacija, kakor pred mano že marsikatero tržaškega Slovenca, ki ni hotel za tiste laške gratis-makrone prodati svojega rodoljubja in narodnega prepričanja. — Ta misel mi je jemala vso

Čehoslovaška ustava sprejeta. V seji narodnega shromažđenja dne 28. pr. m. se je končala debata o č. s. ustavi. Glasovanje se je vršilo v pozni nočni uri. Glavni boj je bil za označenje čehoslovaškega jezika kot državni jezik, pri čemur so socialisti stavili kompromisni predlog, naj se označi čehoslovaški jezik kot državni oficijelni jezik republike. Agrarci, narodni demokratje in katoliške stranke so se pridružile temu predlogu, ki je bil nato sprejet. Pri glasovanju je bil zakon o ustavi sprejet. Sklepni govor je imel predsednik Tomašek, ki je poudarjal, da pomenja sprejeti zakon kot celota, delo vseh strank. Čehoslovaki so ponesni, da so doživeli ta dan. Še je sedaj je končana naloga, ki je bila prevzeta 28. oktobra. Govornik je končal z »Na-zdar!«-klici republikli. Narodna skupščina je stoji poslušala govor predsednika ter mu odgovorila z burnimi »Na-zdar!«-klici. Poslanci so peli »Kje dom je moj« in »Nad Tatro se bliska«, člani levice pa »Rudi prapor«, nakar je zbornica viharno nazdravljala predsedniku Masařiku. Seja se je zaključila ob 4. uri zjutraj.

Javen shod JDS v Mariboru.

V nedeljo, dne 7. marca 1920, se vrši ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru

javen shod

na katerem poročajo člani odstopivše beograjske in ljubljanske vlade o novi politični situaciji.

Ker bodo poročila interesantna in važna, pridite zanesljivo in povabite še nekaj svojih znancev.

Tajništvo JDS.

Dnevne vesti.

Narodni svet za zasedeno ozemlje. Danes zvečer ob 18. uri (6. zvečer) se vrši v pisarni (Sodna ul. št. 32.) shod zaupnikov, na katerem bo poročal ljubljanski

binerjem, da hočem preko meje in aretirali so me. Zaprli so me v neko barako, kjer je bilo prej skladišče za klorat, astralit in za druge eksplozivne snovi. Tam sem našel družbo. Šest moških z mojimi namerami in eno damo, neko mlado učiteljico z Dolenjskega. Zedinili smo se in napenjali možgane, kako pobegnemo. Kajti vsak, ki je prišel Lahom v krepplje in se moral kot politični osumljenec potikati po barakah in zaporih, je gotovo porabil vsako razpoložljivo sredstvo, da se je rešil. — Vojak ki nas je stražil, oddaljeval se je k sosednji baraki, oddaljeni za dober streljaj. To smo opazili skozi špranje med deskami in žarek upanja je prešinil slehernega.

Ko se je zmrabilo in se je vojak oddaljil, uprli smo se trije najmočnejši z vso silo s hrbti v leseno steno. Dvakrat, trikrat in deske so jenjavale. Napravili smo si odprtino. »Sedaj pa nagloma, trenutki so dragoceni«, sem priganjal družbo. Najprvo smo zmetali nahrbtnike na plano, nato smo šinili drug za drugim skozi odprtino. Pred sabo sem spravil učiteljico, nežno drobno dekle, iz tistega prokletega kurjaka. Nato smo bliskoma krenili za vogal, da se zakrijemo vojakovim očem. Okolica mi je bila znana in velem sem družbi za sabo. Nihče ni zapazil našega početja in srečno smo dospeli v gozd v smeri na Route. Tam smo se ustavili. Vsem so srca glasno utripala. Učiteljico so obhajale slabosti. Zajel sem s prgiščem z grmičja večerne rose ter ji omočil senci in čelo. Nekdo je ponudil konjaka.

(Konec prih.)

delegat g. Tomo Šorli. Zaupniki in odborniki, pridite vsi.

Jugoslovenski novinarji v Mariboru. Sinoči ob pol 20. uri je prispelo iz Beograda, Zagreba ter Ljubljane okrog 60 jugoslovenskih novinarjev, ki potujejo na kongres čeških novinarjev v Prago. Kljub temu, da se o prihodu ni moglo občinstva obvestiti, se je vendarle zbralo na kolodvoru nekaj ljudi, ki so jim priredili skromen sprejem ter jih odvedli v hotel »Union« kjer se jim je servirala skupna večerja. Novinarji so odpotovali ob pol 1 zjutraj dalje proti Dunaju, kjer jih sprejme poseben čehoslovaški vlak ter jih povede v zlato Prago, kjer bodo tri tedne gosti čehoslovaške republike.

Neverjetno, toda resnično. V našem jugoslovenskem Mariboru je imelo sinoči neko narodno slovensko društvo, ki mu doslej nismo mogli prav nič očitati, svoj društveni sestanek v — zagriženonemški gostilni. Nekateri člani so bili tako zavedni, da se sestanka raje niso udeležili, kot pa da bi šli v tak lokal. Vsa čast. Upamo pa, da je bil to samo nesrečen slučaj ter da se v prihodnje to ne bo več zgodilo? Naj se gospodje samo spomnijo, saj so bili nekateri zraven, kaj so rekli Nemci na prvem občnem zboru »Stadtverschönerungvereina«: »Mi ne gremo v Narodni dom, ker je slovenski!« Bodimo tudi mi tako dosledni, ter ne silimo sami v blamažo.

»Tako ne gre dalje!« Pod tem naslovom pišejo praški »Narodni Listy« tole: To slišite povsod, na cesti, na tramvaju, na železnici, v gostilni, v kavarni, na trgu, v trgovini, sploh z eno besedo povsod. To kaže jasno ono vseobčo nezadovoljnost, ki vlada po celi naši republici. Toda če bi prišel sam gospod Bog z nebes, ne bi vedel kako in naenkrat temu od pomoči; kako naj potem pričakujemo od pomoči od ljudi? Je sicer res, da »tako ne gre dalje«; toda temu ne more od pomoči en sam človek, niti posamezna družba ljudi. K temu je treba resne volje in dela celokupnega ljudstva, celega naroda. Če bi vsak izpolnil svoje delo, če bi vsak začel živeti malo bolj solidno, ter delati in ne lenariti in se zanašati samo na druge — pa bi bilo kmaju konec tega vzdihovanja in nezadovoljnosti. Če bi se tega lotilo vsaj nekaj tisoč ljudi, pa bi se že precej poznalo. — Tako »Narodni Listy« o razmerah v Čehoslovaški, koliko bolj pa velja to šele za nas Jugoslovene, kjer so razmere in grehi ljudstva še neizmerno večji nego v Čehoslovaški. Tudi pri nas bi bilo treba manj zabavljanja, manj kritiziranja a temveč dela, resnega dela in potrpljenja, ker samo na ta način se da od pomoči sedanjim žalostnim razmeram.

Debatni večer »Jugosloveni v Italiji.«

Kot nadaljevanje vprašanja o taktnosti ali ne-taktnosti postopanja Jugoslovenov v Italiji med vojno, ki ga je izprožil g. prof. L. Pivko, se je vršil sinoči v Narodnem domu debatni večer, katerega so se dejansko udeležili razen g. prof. Pivka še g. Tomo Šorli, dr. Lénard in drugi. Želeti bi bilo, da bi se taki večeri, ki so za Maribor nekaj novega, toda jako zanimivega otvorili tudi o drugih splošnovažnih vprašanjih.

Konec tiskarske stavke na Hrvatskem.

Včeraj, 1. marca so začele hrvatske tiskarne zopet delovati. Izšli bodo tudi vsi listi. Med stavci in lastniki je prišlo do sporazuma.

Mariborska podružnica SPD naznanja, da bodo odslej vsi izleti razglašeni potom lepaka v oknu kavarne Central v Gosposki ulici.

Mestni poveljnik v Radgoni g. major Brkić je premeščen v Macedonijo.

Razpisani zdravniški službi. Razpisani sta zdravniški okrožni službi za Mursko Soboto in Doljno Lendavo v Prekmurju.

Čudna toleranca naših oblasti v Radgoni. Po Radgoni se popolnoma prosto kolportira zagriženonemška »Grenzwacht« istotako pa se tudi njen urednik lahko prosto pripelje na izprehod v Radgono. Jako čudno!

Sprejem starih kronskih bankovcev po K 20, K 50, K 100 in 1000. Gremij trgovcev v Mariboru je sklenil na izrednem občnem zboru dne 28. februarja t. l., da sprejemajo mariborski trgovci stare kronске bankovce po K 20, K 50 in 100 K le do vštveši 10. marca t. l., od 11. t. m. naprej sprejemajo samo kronsko-dinarske bankovce. Bankovcev po K 1000 pa sploh ne sprejemajo več. Sklep se je motiviral s tem, da kroži vedno več falzifikatov in da uradi (pošta, davkarija itd.) že nekaj dni sprejemajo samo kronskodinarske bankovce; stranke pa prinašajo le stare kronске bankovce in v večini slučajih nočejo sprejeti novih kronskodinarskih bankovcev.

Iz tusodnih poravnay je nabral za Dijaško kuhinjo v Mariboru gospod okrajni sodnik dr. Jože Tombak K 754.— Prisrčna hvala!

Olepševalnemu društvu za mesto Maribor, ki je pri zadnjem občnem zboru prešlo v druge roke, je na tem, da uredi predvsem naš mestni vrt, kateri je bil do sedaj ponos našega mesta, ki pa je vsled vojnih razmer jako trpel. Društvo hoče predvsem popraviti v mestnem vrtu razna pota in stezice ter je za to potrebno med drugim nad 100 vozov peska. Ker pa je društvo v slabih gmótnih razmerah in nemore plačevati drage prevoznine peska iz Tezna v mestni vrt, se obrača tem potom do velikodušnih, društvu naklonjenih posestnikov konj in vozov, da brezplačno prevažajo pesek in da naznanijo društvu predsedniku finančnemu svetniku drju. Brenciju ali pa društvu tajniku, dr. Fran Hojnik-u kedaj in koliko vozov peska lahko pripeljejo.

Klub Čechů v Mariboru, priredi v počast predsednika čehoslovaške republike, D. G. Masaryka, ki obhaja v teh dneh svojo 70 letnico, slavnost z izbranim umetniškim, glasbenim in pevskim programom. Natančnejša poročila bodo pravočasno objavljena.

Šolski odsek trgovske nadaljevalne šole v Mariboru je bil primoran zaradi vedno naraščajočih šolskih izdatkov zvišati šolnino od K 24 na K 50. Gremij bode te prispevke pobiral že prihodnji teden pri trgovcih, ki imajo učence.

Srečen tat. Trgovcu Francu Dobaju v Št. Jurju ob Pesnici je odnesel iz trgovine neznan tat suktnjo, v kateri se je nahajala tudi denarnica s 6000 K gotovine. Tat je imel res srečo, nameraval je ukrasti samo suktnjo, pa je dobil za nameček še 6000 K.

Tečaj za cirilico prične na Legatovem »Zasebnem učnem zavodu.« Prijave sprejema ravnateljstvo vsak dan od 11—12 v pisarni učnega zavoda v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I. nadstr.

Zadnje vesti.

Denjkinova armada

v nevarnosti.

LDU Amsterdam, 2. marca. Kakor poroča »Matin« so došle v Pariz iz južne Rusije zelo neugodne vesti o položaju Denjkinove armade.

Višinski rekord v avijatiki.

DKU Amsterdam, 2. marca. Kakor poročajo »Times«, je dosegel ameriški zrakoplovni major Schröder višinski rekord v avijatiki. Dvignil se je 36.020 čevljev visoko v zrak.

Madžarski beli teror.

LDU Budimpešta, 2. marca. V procesu proti aretiranim komunistom Agostonu, Haubrichu itd. je v imenu zagovornikov predlagal dr. Ladanyi naj se kot priče zaslišijo dr. Bela Kun, načelnik italijanske misije knez Borghese, načelnik angleške misije polkovnik Cuningham in podpolkovnik Romanelli.

Kulturni pregled.

Štiridesetletnica „Ljubljanskega Zvona.“ „Ljubljanski Zvon“ slavi letos redok literaren jubilej: štiridesetletnico svojega delovanja. Njegova zgodovina je obenem zgodovina slovenskega slovstva in našega kulturnega napredka v tej dobi, zakaj od svojega početka, pa do današnjih dni, je „Zvon“ določeval smer našemu slovstvu, deloma s svojimi poezijami in leposlovjem, deloma s svojo kritiko. Njegovi sodržniki so naši najboljši pripovedniki, pesniki, kritiki, iz njega vzniknila je naša moderna. Pomljal se je od generacije do generacije z novimi svežimi močmi; zato je ostal njegov duh čil in življenska moč mu sedaj ni nič manjša, kakor je bila v prvih njegovih letih. V jubilejnem letniku bodo sodelovali naši najboljši pesniki in pisatelji. Glavni pripovedni spis, ki je začel izhajati že v prvi številki, je dr. Sorlijev roman „Gospa Silvija“, ki je zajet iz modernega življenja. Visoško kroniko, katera je vzbudila v preteklem letniku toliko zanimanja in pritrjevanja, bo pisatelj nadaljeval. Da se bo mogel „Ljub. Zvon“ v dosednji smeri razvijati in spopolnjevati, zato potrebuje čim več naročnikov. Založništvo vabi vsled tega vse ljubitelje slovenskega leposlovja, da pristopijo v vrsto „Zvonovih“ naročnikov. Vsled podvojenih stroškov za papir in honorarje, je založništvo primorano povišati celoletno naročnino na K 70— oziroma polletno na K 35— in četrtletno na K 17.50. Dosedanje naročnike, kateri bodo listu brez dvoma ostali zvesti tudi naprej, prosi založništvo, da pridobivajo nove naročnike. Ljub. Zvon se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

„Ljubljanski Zvon.“ Izšla je prva številka tega našega najboljšega literarnega mesečnika ter prinaša: Oton Župančič: Na molu. — Franjo Roš: K veliki maši. — Ivo Šorli: Gospa Silvija. (Dalje prihodnjic.) — Ivan Vauportič: Epilog „Jugoslovanski razstavi“ v Parizu. — Cvetko Golar: Pomladni sen. — Ivan Zorec: Hajduk Simo. — Cvetko Golar: Napitnica. —

Anton Funtek: Ignacij Borštnik. — Ivan Albrecht: V zatišju. — Franjo Roš: Nocoj. — Fran Govekar: Žabota. (Konec prihodnjic.) — Janko Samec: Pan. — Kužiževna poročila: Engelbert Gangl: „Vinski brat.“ (Funtek.) — Anton Melik: Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. (M. Kos.) — Slovenska Šolska Matica: Pedagoški letopis za l. 1916., 1917 in 1918. (Fran Erjavec.) — Sekulič Isidora: Iz prošlosti. (G. Cremošnjik.) — Ivo Zorčič: Poljoprivredne prilike Hrvatske i Slavonije. (A. Melik.) — Kronika: Vasičeva knjiga: Karakter i mentalitet jednog pokolenja. (G. Cremošnjik.) — Savremenik. — Državno in kulturno jedinstvo. — Nove knjige.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Mlad odvetniški uradnik z enoletno pisarniško prakso, zmožen strojepisja popolnoma, išče takoj službe. Ponudbe pod »Poštenost« na upravo.

Licitacija konj.

Dne 4. marca 1920 ob 14. uri se prodasta na dražbi lastna konja pokojnega gospoda majorja Drago P o ž a. Kupci se vabijo v Meljsko domobrnsko vojašnico.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

I. Mariborski bioskop

Aleksandrova cesta.

Od srede 3. do 5. marca 1920:

Besna ženitev

Igra iz galantnega časa v 4 dejanjih

Igrajoče mačice

Linden. Po naravi

V petek 5. marca 1920:

Vojaška godba.

Pozor! **Pozor!**

V soboto 6.—9. marca 1920:

Knjeginja čardaša

Filmova opereta v 5 dejanjih

➤ Vsako sredo in soboto novi spored! ➤

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri v nedeljo ob pol 15. (pol 3.), 4. (16.), 18. (8.) in 20. (8.) uri zvečer.

Pouk v čitanju in pisanju

cirilice

prične na

Legatovem „Zasebnem učnem zavodu“.

Prijave sprejema ravnateljstvo vsak dan od 11.—12. ure v pisarni učnega zavoda v

Mariboru, Vetrinjska ulica št. 17, I. nadstr.

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Orožnova ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640.26

Rezervni fondi K 2,749.997.67

==== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. ====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji toasno običajni obrestni meri.

Urduje vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.